

RG/18015/11.11.2015
CP/1010/11.11.2015
DPES/409/11.11.2015
DAE/403/13.11.2015

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

Nr. H 2-3/ 1881 /9 noiembrie 2015

Aprob,

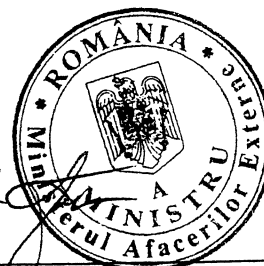
Klaus Werner Iohannis
Președintele României

De acord,

Sorin Mihai Cimpeanu
Prim-ministru interimar al Guvernului României

MEMORANDUM

De la: Bogdan Aurescu, ministrul afacerilor externe

Tema: Semnarea și aplicarea provizorie de către România a Acordului de parteneriat și cooperare consolidat dintre Uniunea Europeană și statele sale membre, pe de o parte, și Republica Kazahstan, pe de altă parte

I. Elemente de context

Prezentul memorandum a fost elaborat și promovat în baza Legii 276/2011 privind procedura prin care România devine parte la tratatele încheiate între Uniunea Europeană și statele membre, pe de-o parte, și state terțe sau organizații internaționale, pe de altă parte, având în vedere caracterul "mixt" al Acordului de parteneriat și cooperare consolidat – participarea Uniunii Europene alături de toate statele membre, pe de-o parte și Republica Kazahstan, pe de altă parte.

Acest demers este complementar celor de la nivelul Uniunii, care se referă la aprobarea deciziilor privind semnarea de către Uniunea Europeană a Acordului, și acoperă partea de procedură la nivel național necesară în vederea semnării acestui acord de către România, alături de UE și celelalte state membre UE.

Pentru statele membre, semnarea PCA UE-KZ este preconizată a avea loc la Bruxelles, la data de 16 noiembrie 2015, în marja reuniunii CAE¹. La nivel UE se intenționează finalizarea procedurilor de aprobare a deciziei CONS privind semnarea în numele UE a acestui acord, până la sfârșitul lunii octombrie a.c. Semnarea de către UE și KZ, cel mai probabil la nivel de ministru (s-a renunțat la

¹ Conform doc. CM 3944/1/15 REV 1, din data de 07.10.2015.

perspectiva semnării la nivel de președinte), va avea loc până la sfârșitul lunii noiembrie 2015, înainte de oficializarea aderării KZ la OMC.

II. Istoricul negocierilor

La data de 13 aprilie 2011, Comisia Europeană a fost autorizată de către Consiliu să demareze negocieri pentru încheierea unui acord de parteneriat și cooperare consolidat între Uniunea Europeană și Republica Kazakhstan, acord care va înlocui Acordul de parteneriat și cooperare dintre Comunitățile Europene și statele lor membre, pe de o parte, și Republica Kazakhstan, pe de altă parte, semnat la Bruxelles la 23 ianuarie 1995 și care a intrat în vigoare la 1 iulie 1999. Negocierile între Uniunea Europeană și Republica Kazakhstan s-au încheiat cu succes, iar acordul a fost parafat la data de 20 ianuarie 2015.

Caracterul mixt al Acordului de parteneriat UE-Kazakhstan, determinat de structura și conținutul similare Acordurilor de asociere încheiate de Uniunea Europeană cu Republica Moldova, Ucraina și Georgia în 2014, dar și de natura prevederilor sale, care cuprind elemente ce intră în sfera de competență a statelor membre ale UE, a reprezentat un element de divergență între SMUE, care au susținut caracterul mixt și COM, care consideră că Acordul UE-Kazakhstan intră în totalitate în sfera de competență a Uniunii². Caracterul mixt a fost consacrat ulterior parafării acestuia, prin introducerea în titlul Acordului și al proiectului deciziei de semnare a statelor membre ale Uniunii Europene ca părți ale acestui acord.

În ultimii ani, UE a devenit principalul partener comercial al Republicii Kazakhstan, și, de asemenea, principalul investitor străin. Schimburile comerciale bilaterale totalizează 30,7 miliarde de euro, din care 23,9 miliarde reprezintă exporturile Republicii Kazakhstan către UE (în principal petrol), în vreme ce exporturile UE se ridică la 6,8 miliarde de euro (constând în special în bunuri industriale, mașinării și echipamente).

În relația bilaterală cu România, Republica Kazakhstan este cel mai important partener comercial din Asia Centrală și un investitor major în economia țării noastre prin Compania Națională Kazahă KazMunayGaz. Volumul schimburilor comerciale româno-kazahe la 31 decembrie 2014 s-a ridicat la 3.164,05 milioane USD, din care 84,35 milioane USD reprezintă exporturile României către Republica Kazakhstan și 3.079,7 milioane USD reprezintă importurile României din Republica Kazakhstan.

III. Aplicarea provizorie

În ceea ce privește aplicarea provizorie a Acordului de parteneriat, sunt respectate prevederile Legii 276/2011 privind procedura prin care România devine parte la tratatele încheiate între Uniunea Europeană și statele membre, pe de o parte, și state terțe sau organizații internaționale, pe de altă parte, care prevede, la art. 7, că aceste tratate pot fi aplicate provizoriu integral sau parțial înainte de intrarea în vigoare dacă în tratat este inclusă o prevedere expresă în acest sens.

Astfel, art. 281 din Acord, prevede aplicarea provizorie a dispozițiilor acestuia: *„În pofida alineatelor (1) și (2), Uniunea Europeană și Republica Kazakhstan pot aplica prezentul acord cu titlu provizoriu, în întregime sau parțial, în conformitate cu legislația și procedurile lor interne, după caz.”*³.

² Diferențele de poziție între SMUE și COM pe subiectul caracterului mixt sunt ilustrate și de declarațiile anexate minutei deciziei CONS (doc. 12415/3/15 REV 3 din 06.10.2015). Acesta conține atât declarația COM (Anexa nr.2), care consideră că întregul Acord intră în sfera competenței UE și își rezervă poziția cu privire la viitoarele acte legate de natura juridică a unui acord internațional, cât și o declarație a UK, susținută de BG, EL, MT și SK (Anexa nr.7), care reiterează caracterul mixt al Acordului. Menționăm faptul că RO s-a raliat la declarația UK.

³ Pentru aplicarea provizorie a dispozițiilor din Acord indicate de Uniune, trebuie îndeplinite două condiții cumulative și anume: Art. 281(4) Aplicarea provizorie începe în prima zi a primei luni următoare datei la care:

(a) Uniunea Europeană a notificat Republicii Kazakhstan finalizarea procedurilor necesare, indicând, dacă este cazul, părțile prezentului acord care se aplică cu titlu provizoriu; și

Art. 3 din proiectul de *Decizie a Consiliului privind semnarea, în numele Uniunii Europene, și aplicarea cu titlu provizoriu a Acordului de parteneriat și cooperare consolidat dintre Uniunea Europeană și statele sale membre, pe de o parte, și Republica Kazahstan, pe de altă parte*, prevede aplicarea provizoriei a următoarelor dispoziții: **Titlul I, Titlul II** – articolele 4,5,9 și 10, **Titlul III** – (cu excepția articolelor 56 și 58, a articolului 62 în măsura în care privește sancționarea penală a încălcării drepturilor de proprietate intelectuală, și a articolului 147), **Titlul IV** – capitolele 5, 6 și 7 (cu excepția articolului 210 litera (c) și a articolului 212 literele (b), (f), (g), (h) și (i)) și capitolele 12 și 15.

De asemenea, se vor aplica provizoriu **Titlul V** – articolul 235 și articolul 238 [cu excepția alineatelor (2) și (3)], **Titlul VI** – capitolele 5 și 9, **Titlul VII, Titlul VIII** – (în măsura în care dispozițiile titlului respectiv sunt limitate la scopul asigurării aplicării cu titlu provizoriu a acordului), **Titlul IX** – cu excepția articolului 281 alineatul (7), în măsura în care dispozițiile titlului respectiv sunt limitate la scopul asigurării aplicării cu titlu provizoriu a acordului în conformitate cu prezentul articol, precum și **anexele I – VII și Protocolul privind asistența administrativă reciprocă în domeniul vamal**.

Conform art. 281⁴, aplicarea unor prevederi ale Titlului III – Comerț și Afaceri este condiționată de aderarea Republicii Kazahstan la Organizația Mondială a Comerțului⁵.

IV. Prevederile relevante ale tratatului

Acordul de parteneriat și cooperare consolidat între Uniunea Europeană și statele sale membre, pe de o parte, și Republica Kazahstan, pe de altă parte, reprezintă o continuare logică a precedentului Acord, prevederile sale urmărind întărirea semnificativă a relațiilor politice dintre UE și Republica Kazahstan, precum și creșterea fluxurilor comerciale, investiționale și de servicii dintre părți. Prin angajamentele asumate de respectare și aplicare a unor valori și norme internaționale, Acordul va contribui la modernizarea economică, politică și socială a Republicii Kazahstan.

Preambulul acordului face referire la legăturile strânse dintre părți și valorile lor comune, precum și la dorința acestora de a consolida și extinde în continuare legăturile stabilite în trecut, menționează angajamentele părților față de democrație, respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și statul de drept, recunoaște de asemenea importanța relațiilor economice și de investiții dintre UE și Kazahstan și angajamentul părților de a adera la principiile unei economii de piață libere, inclusiv prin angajamentul de a respecta drepturile și obligațiile care decurg din apartenența la Organizația Mondială a Comerțului.

Titlul I menționează principiile generale și obiectivele prezentului acord, în timp ce **Titlul II** se referă la dialogul politic și cooperarea în domeniul politicii externe și de securitate cu referiri la stabilitatea

(b) Republica Kazahstan a notificat Uniunii Europene ratificarea prezentului acord.

⁴ Art. 281

(1) Prezentul acord intră în vigoare în prima zi a lunii următoare datei la care părțile au notificat Secretariatului General al Consiliului Uniunii Europene, pe căi diplomatice, finalizarea procedurilor necesare în acest scop.

(2) Cu excepția cazului în care se prevede altfel în titlul III (Comerț și afaceri), acesta se aplică de la data intrării în vigoare menționate la alineatul (1), cu condiția ca Republica Kazahstan să fi devenit membră a OMC până la acea dată. În cazul în care Republica Kazahstan devine membră a OMC după data intrării în vigoare a prezentului acord, cu excepția cazului în care se prevede altfel în titlul III (Comerț și afaceri), respectivul titlu se aplică de la data la care Republica Kazahstan devine membră a OMC(...)

(5) Cu excepția cazului în care se prevede altfel în titlul III (Comerț și afaceri) din prezentul acord, titlul menționat se aplică cu titlu provizoriu de la data aplicării provizorii menționate la alineatul (4), cu condiția ca Republica Kazahstan să fi devenit membră a OMC până la acea dată. În cazul în care Republica Kazahstan devine membră a OMC după data aplicării provizorii a prezentului acord, dar înaintea intrării sale în vigoare, cu excepția cazului în care se prevede altfel în titlul III (Comerț și afaceri), titlul menționat se aplică cu titlu provizoriu de la data la care Republica Kazahstan devine membră a OMC.

⁵ La data de 27 iulie 2015, Membrii OMC au aprobat condițiile de aderare a Republicii Kazahstan, urmând ca, până la data de 1 octombrie a.c., Kazahstanul să ratifice acest acord și să devină membru a OMC în termen de 30 de zile de la data notificării ratificării către Directorul General al Organizației (Comunicat de presă cu privire la aderarea Republicii Kazahstan la OMC, 27 iulie 2015: https://www.wto.org/english/news_e/news15_e/acc_kaz_27jul15_e.htm)

regională, prevenirea conflictelor și gestionarea crizelor, combaterea terorismului și a proliferării armelor de distrugere în masă.

Titlul III – Comerț și Afaceri, se referă la comerțul cu mărfuri, aspecte vamale, bariere tehnice în calea comerțului, chestiuni sanitare și fito-sanitare, comerțul cu servicii, circulația capitalurilor, proprietatea intelectuală, concurența, achizițiile publice, domeniul materiilor prime și al energiei, transparență, și cuprinde și dispoziții privind soluționarea diferendelor (consultări, mediere, arbitraj).

Titlul IV tratează cooperarea în domeniul dezvoltării economice și durabile (cu accent pe dialogul economic, cooperarea în materia finanțelor publice, fiscalitate, statistică, cooperarea în sectorul energetic, al transporturilor, mediului, industriei, turismului, IMM-urilor, agriculturii și dezvoltării rurale etc.).

Titlul V – Cooperarea în domeniul libertății, securității și justiției, include prevederi cum ar fi importanța statului de drept și a respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale, cooperarea juridică, cooperarea în domeniul migrației, azilului și gestionării frontierelor, protecția consulară și combaterea criminalității (spălarea de bani, finanțarea terorismului, traficul de droguri, criminalitatea informatică, etc.). **Titlul VI** se referă la alte domenii de cooperare (educație, cultură, cercetare, *mass media*, sport, societatea civilă, cooperarea regională, etc.), **Titlul VII** tratează cooperarea în materie financiară și tehnică, **Titlul VIII** prevede cadrul instituțional creat de Acordul de parteneriat (înființarea unui Consiliu de cooperare, a unui comitet de cooperare asistat de subcomitete specializate și a unei Comisii parlamentare de cooperare) iar **Titlul al IX-lea** cuprinde dispozițiile generale și finale (aplicare provizorie, intrare în vigoare etc.).

Avizele ministerelor cu competențe pe domeniile reglementate de acord au fost date în conformitate cu dispozițiile art. 3, alin 2 și art. 4, alin. 1 din Legea 276/2011 și sunt anexate prezentului memorandum.

Textul integral al Acordului de parteneriat și cooperare consolidat dintre Uniunea Europeană și statele sale membre, pe de o parte, și Republica Kazahstan, pe de altă parte, precum și proiectul Deciziei Consiliului privind semnarea, în numele Uniunii Europene, și aplicarea provizorie a părților din Acord sunt anexate prezentului memorandum, conform art. 3, alin. 5 din Legea 276/2011.

V. Având în vedere cele de mai sus, **propunem:**

1. Aprobarea semnării de către România a *Acordului de parteneriat și cooperare consolidat dintre Uniunea Europeană și statele sale membre, pe de o parte, și Republica Kazahstan, pe de altă parte.*
2. Aplicarea provizorie a dispozițiilor din Acord menționate în Decizia privind semnarea, în numele Uniunii Europene și aplicarea cu titlu provizoriu a *Acordului de parteneriat și cooperare consolidat dintre Uniunea Europeană și statele sale membre, pe de o parte, și Republica Kazahstan, pe de altă parte,* în condițiile prevăzute de art. 281 din Acord.
3. Acordul să fie semnat de către ministrul afacerilor externe, reprezentantul permanent al României pe lângă UE sau de către oricare altă persoană desemnată în acest sens, în baza deplinelor puteri eliberate de către Ministerul Afacerilor Externe.